

Protocol grensoverschrijdend gedrag en gedragsregels Villa Kakelbont

Doel

Met dit protocol, in het handelen en middels haar beleid, wil de Villa Kakelbont grensoverschrijdend gedrag voorkomen en indien nodig aanpakken. Dit protocol is mede gebaseerd op de Wet bescherming persoonsgegevens, de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en het Protocol kindermishandeling. In dit protocol staat o.a. beschreven hoe te handelen als grensoverschrijdend gedrag wordt vastgesteld. De gedragsregels moeten zorgen voor een prettig klimaat binnen de Villa en duidelijk maken dat er geen plaats is voor machtsmisbruik, ongewenste intimiteiten, pesten en ander dergelijk ongewenst gedrag.

Dit protocol vormt een aanvulling op het protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag en kan als dusdanig niet los van elkaar worden gezien.

Inleiding

De maatschappij krijgt steeds meer te maken met vormen van grensoverschrijdend gedrag. Ook binnen de sector kinderopvang wordt regelmatig grensoverschrijdend gedrag door kinderen, ouders of medewerkers gesignaleerd. Daarbij kun je o.a. denken aan bijvoorbeeld een agressieve ouder/verzorger omdat niet wordt ingegaan op zijn of haar bepaalde wensen, maar ook moet gedacht worden aan kindermishandeling en seksuele mishandeling. Hoe aan deze vormen van ongewenst gedrag grenzen gesteld kunnen worden wordt in dit protocol uitgewerkt. In dit protocol staat tevens beschreven wat onder grensoverschrijdend gedrag verstaan wordt en hoe gehandeld moet worden als grensoverschrijdend gedrag wordt vastgesteld. De gedragsregels, die iedereen in acht dient te nemen, maken integraal onderdeel uit van dit protocol.

Toelichting op Grensoverschrijdend gedrag

Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Onder grensoverschrijdend gedrag wordt verstaan: "elke vorm van bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard die de ene persoon ten opzichte van de andere persoon actief of passief opdringt, waardoor ernstige schade wordt of dreigt te worden toegebracht aan die persoon in de vorm van fysiek letsel of psychische stoornissen". Zo staat het in de Wet op de jeugdzorg. In gewoon Nederlands, het gaat bij grensoverschrijdend gedrag om situaties waarin iemand geestelijk of lichamelijk schade wordt toegebracht of in zijn ontwikkelingsmogelijkheden wordt geblokkeerd.

Grensoverschrijdend gedrag kan onderverdeeld worden in:

- Lichamelijk geweld en verwaarlozing (fysieke mishandeling en kindermishandeling).
- Geestelijk geweld en verwaarlozing (verbale agressie, pesten, systematisch negeren).
- Seksuele mishandeling (seksuele intimidatie, verbaal of fysiek, aanranding en verkrachting).
- Vernieling van eigendommen van een ander en/of het zonder toestemming betreden van het kinderdagverblijf.

Of grensoverschrijdend gedrag regelmatig of incidenteel plaatsvindt, het is in alle gevallen ontoelaatbaar. De vraag of iets wel of niet grensoverschrijdend gedrag is, kan alleen door het slachtoffer worden beantwoord. Als het slachtoffer iets als grensoverschrijdend ervaart, moet het ook als grensoverschrijdend worden aangepakt.

Grensoverschrijdend gedrag kan plaatsvinden tussen:

- Kind en kind
- Ouder/verzorger en kind en vice versa
- Medewerker (inclusief vrijwilligers/stagiaires/ondersteunende collega's en directie) en kind en vice versa
- Medewerker (inclusief vrijwilligers/stagiaires/ondersteunende collega's en directie) en medewerker en vice versa

- Ouder en medewerker (inclusief vrijwilligers/stagiaires/ondersteunende collega's en directie) en vice versa

Grensoverschrijdend gedrag wordt niet getolereerd

We willen grensoverschrijdend gedrag tegengaan en het liefst voorkomen. Dat doen we door enerzijds afspraken te maken en gedragsregels op te stellen. Anderzijds door elkaar aan te spreken of wanneer grensoverschrijdend gedrag wordt geconstateerd melding te doen bij eigenaresses.

Gedragsregels

Medewerkers (inclusief vrijwilligers, stagiaires, ondersteunende collega's en de directie) en ouders hebben inzage in deze regels. Ouders kunnen deze inzien op de website van Villa Kakelbont en medewerkers lezen dit protocol bij indiensttreding. Zij worden geacht de gedragsregels na te leven. Kinderen worden spelenderwijs op de hoogte gebracht van de inhoud van de gedragsregels. Aan het respectvol omgaan met elkaar wordt ook in het pedagogisch beleidsplan uitvoerig aandacht gegeven. De gedragsregels zullen steeds opnieuw onder de aandacht worden gebracht. Villa Kakelbont wil binnen haar kinderdagverblijf een klimaat scheppen waar iedereen, kinderen, hun ouders en de medewerkers zich veilig kunnen voelen.

Algemene gedragsregels:

- Iedereen wordt geaccepteerd zoals hij/zij is; alle mensen zijn verschillend en dat is prima.
- Iedereen gaat respectvol met elkaar om. Er worden geen racistische opmerkingen gemaakt, gediscrimineerd, geroddeld of gescholden. Ook wordt niemand uitgelachen, vernederd of buitengesloten.
- Er wordt geen lichamelijk of verbaal geweld gebruikt. Ook wordt er niet bedreigd met lichamelijk geweld.
- Iedereen die gedrag vertoont dat als onacceptabel wordt ervaren wordt hierop aangesproken. In het geval van (dreigementen van) lichamelijk of verbaal geweld door ouders of medewerkers is de directie bevoegd corrigerende maatregelen te nemen of om de toegang (al dan niet voorlopig) tot het kinderdagverblijf te ontfemen.
- Iedereen houdt zich aan gemaakte afspraken.
- Iedereen is zuinig op het materiaal en de omgeving van het kinderdagverblijf en op de bezittingen van een ander.
- Iedereen zorgt voor rust binnen het kinderdagverblijf.
- De medewerker is consistent en betrouwbaar in zijn of haar gedrag.
- De medewerker wijst plagen en pesten te allen tijde af.
- De medewerker luistert naar het kind en neemt het kind serieus.
- De medewerker benadert het kind positief en let meer op de dingen die goed gaan dan op de verkeerde dingen.
- De medewerker spreekt niet over het gedrag, huiselijke omstandigheden of andere privacygevoelige zaken van een kind in het bijzijn van niet direct betrokken personen.
- De organisatie probeert in alle gevallen zorgvuldig te handelen en de belangen van ouders en kinderen te behartigen.
- De ouders/verzorgers worden geïnformeerd over calamiteiten.
- De ouders/verzorgers hebben inzagerecht in alle gegevens die over het kind worden opgeslagen.

Gedragsregels specifiek gericht op (voorkomen of aanpakken van) grensoverschrijdend gedrag:

- De medewerker zorgt ervoor zichtbaar te zijn voor andere volwassenen als hij/zij alleen is met een kind.
- De medewerker treedt buiten werktijd niet op als kinderoppas bijv. bij ouders thuis.
- De medewerker gebruikt geen seksueel getint taalgebruik en maakt geen seksueel getinte grappen of opmerkingen.
- De medewerker grijpt in als zich ongewenste situaties (dreigen) voor te doen.
- Er wordt actief aandacht besteed aan zelfredzaamheid en weerbaar gedrag.
- Foto's die op of rond het kinderdagverblijf worden gemaakt, worden alleen bewaard, bewerkt of verspreidt met toestemming van de ouder/verzorger van de kinderen.
- De Villa distantieert zich van beeldend en schriftelijk materiaal waarin een ander wordt voorgesteld als minderwaardig lustobject.
- Foto's van kinderen worden alleen gepubliceerd met schriftelijke toestemming van ouders of verzorgers.
- Medewerkers controleren elkaar op dagelijks gedrag.

Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag

Hierbij zal het protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag worden gebruikt, waarbij de stappen van de meldcode zullen worden gevolgd. De hoofdlijn bestaat uit de onderstaande stappen. Hierbij zullen nuances worden gemaakt.

Vermoeden: Inschatten van de situatie. Probeer vanaf het eerste moment van constateren, vast te leggen wat voor grensoverschrijdend gedrag wordt geconstateerd. Wat is er gebeurd, wanneer is het gebeurd, wie waren erbij, wat is de ernst van het grensoverschrijdend gedrag etc. Houd het op feiten, trek niet direct conclusies.

Bespreikbaar maken: Spreek indien mogelijk meteen na constatering het kind, de ouder of de medewerker die het grensoverschrijdend gedrag vertoont aan op dit gedrag. Probeer door middel van gesprekken ervoor te zorgen dat het gedrag van de ander verbetert.

Overleg: Hulp of advies vragen. Bij onvoldoende resultaat of als het een ernstigere vorm van grensoverschrijdend gedrag betreft schakel dan zo spoedig mogelijk de directie bestaande uit Maria en Chantalle Dekkers of de externe vertrouwenspersoon Rietje Voorn – Pedagogisch coach in.

Alle vragen of klachten over grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling of tussen ouders en kinderen kunnen voorgelegd worden aan de directie of aan de aandacht functionaris Chantal van Bladel. Zij proberen de vragen en klachten zelf af te handelen en schakelen indien nodig of wenselijk een externe vertrouwenspersoon in. Bij ernstige vormen van grensoverschrijdend gedrag worden bij minderjarigen de ouders of verzorgers op de hoogte gebracht.

Als er sprake is van strafbare feiten zal de politie ingeschakeld worden.

De externe vertrouwenspersonen kiezen altijd de kant van het slachtoffer, informeren en ondersteunen het slachtoffer (of diens wettelijke vertegenwoordiger). Ook ondersteunen zij de interne contactpersonen.

Plan van aanpak: Wegen van de situatie. Aan de hand van de vastgelegde feiten, het gesprek met betrokkene(n) en het advies van de interne contactpersonen of vertrouwenspersoon kan bepaald worden of andere partijen ingeschakeld moeten worden zoals Veilig Thuis, Advies- en meldpunt kindermishandeling en huiselijk geweld, een hulpverleningsinstantie, de politie of de klachtencommissie. Villa kakelbont is aangesloten bij de Geschillencommissie.

Handelen: Doorverwijzen of melden. Afhankelijk van de situatie wordt doorverwezen naar hulpverleningsinstantie, politie of de klachtencommissie. Raadpleeg ook de herziene meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld.

Evalueren: Terugkoppelen vormen van grensoverschrijdend gedrag. Alle gemelde gevallen van grensoverschrijdend gedrag worden besproken in het team zodat de medewerkers ervan kunnen leren. Ouders en verzorgers zullen geïnformeerd worden over alle vormen van grensoverschrijdend gedrag die tot maatregelen hebben geleid.

Hoe gaan we om bij agressie vanuit een ouder

Als je merkt dat een gesprek de verkeerde richting dreigt op te gaan kunnen onderstaande stappen je helpen om dat te voorkomen:

Kalmeren

Probeer in eerste instantie de ouder te kalmeren. Dit kun je doen door contact te maken en actief te luisteren. ("Ik zie dat u boos bent, wat is er precies aan de hand?") Zo toon je respect voor de ouder en neem je de boosheid of klacht serieus. Vaak heeft deze aanpak een kalmerend effect.

Grens stellen

Als de ouder toch doorgaat, zeg dan dat je snapt dat hij of zij boos is, maar dat je wilt dat hij of zij rustig praat en niet schreeuwt of scheldt.

Consequenties aangeven

Blijft de ouder doorgaan, maak dan duidelijk wat daarvan de consequentie is:

"Als u doorgaat met dit gedrag moet ik het gesprek beëindigen." Geef eventueel aan welk gedrag je wel en niet accepteert zodat je de klant een keuze laat.

Gesprek beëindigen

Als dit alles niet helpt, beëindig dan het gesprek, ga weg en sla eventueel alarm. Je bepaalt zelf wanneer je dat doet, maar hanteer persoonlijke bedreiging in elk geval als grens.

NB. Fysieke agressie komt zelden tot nooit voor binnen de kinderopvang. Als ongewenst gedrag leidt tot ernstige agressie en geweld, dan is er meer nodig. Is er sprake van zo'n incident met buitensporig geweld? Dan wordt gezorgd voor opvang en nazorg voor medewerkers na een incident. We zullen dan aangifte doen bij de politie en neem maatregelen richting de dader. Deze zal de toegang per direct worden geweigerd.